

ANTALYA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

ANTALYA'nın Mağaraları

Antalya Büyükşehir Belediyesi
ANTALYA TANITIM KİTAPLARI
Antalya'nın Mağaraları

HAZIRLAYAN
Antalya Büyükşehir Belediyesi
Kent Tarihi ve Tanıtımı Dairesi Başkanlığı

GRAFİK TASARIM
Antalya Büyükşehir Belediyesi
Tasarım Ofisi

BASKI
Sertifika No: 52976

Antalya / Eylül 2023

Antalya'nın Mağaraları

Muhittin BÖCEK
Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı

Mağaralar, tarih öncesi devirlerden itibaren insanların ilgisini çekmiştir. Geçmişte, zorlu iklim koşulları karşısında, insanların korunma, beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılayan mağaralar; günümüzde de insanlık tarihinin ilk evrelerine ışık tutarak büyük önem taşımaktadır.

Türkiye, sahip olduğu mağaralarıyla dünyanın en önemli coğrafyaları arasında yer alır. Mağaralar açısından zengin bir kültürel mirasa sahip olan Antalya'mız da Türkiye'de kayıtlı mağaraların beşte birine ev sahipliği yapmaktadır. Paleolitik Çağ' dan izler taşıyan ve dünya mirası listesine aday gösterilen Karain Mağarası başta olmak üzere, turistlerin ziyaretine açılmış sekiz önemli mağara, ilimiz sınırları içinde bulunmaktadır.

Antalya' mızın tüm değerlerine sahip çıkmak gayesiyle yaptığımız çalışmalara bir yenisini ekleyerek hazırladığımız bu kitapçıkta, Antalya' nın farklı bölgelerindeki mağaraların tanıtımını yaparak hem mağaracılık turizminin gelişmesini hem de kültürel mirasımıza sahip çıkmayı amaçlıyoruz. Antalya Büyükşehir Belediyesi olarak, kentimizin birbirinden değerli mağaralarını sizlere sunmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu güzelliklerin tadını çıkarmanız ve bu rehber eşliğinde şehrimizin zengin doğal, tarihi ve kültürel özelliklerini keşfederken hoşça vakit geçirmeniz dileğiyle...

Türkiye, sahip olduğu tarihi ve doğal güzellikleri ile yerli ve yabancı turistler için bir cazibe merkezidir. Tüm ülkemizin, özellikle de derin ve büyük mağaraları ile Antalya'nın mağara turizmi potansiyeli yüksektir.

Toros sıradağ kuşağının eteklerinde kurulmuş bir şehir olan Antalya, mağara oluşumu bakımından oldukça zengindir. Toros Dağları, ana iskelet bakımından genellikle kireçtaşı (kalker) kayacından oluşmuştur ve karstik arazi olmasıyla da ünlüdür. Antalya'daki mağaraların tamamı karstik mağaralardır, bir başka deyişle kireçtaşlarının organik asit içeren yüzey suları tarafından çözünmesiyle oluşan yer altı boşluklarıdır.

Antalya, Türkiye'de kayıtlı 3505 mağaradan 735'ini, yani her beş mağaradan birini bünyesinde barındırmasıyla Türkiye'nin en çok mağara içeren ilidir.

Antalya'da turizme açılmamış çok sayıda mağarayla birlikte; 8 tane turistik mağara bulunmaktadır. Bu mağaraları, yılda ortalama 527.000 kişi ziyaret etmektedir.

MAĞARA	MEVKİ	YILLIK ZİYARETÇİ
Damlataş Mağarası	Alanya / Çarşı Mahallesi	282.000
Dim Mağarası	Alanya / Kestel Mahallesi	200.000
Cüceler Mağarası	Alanya / Tırılar Mahallesi	2.500
Yalandünya Mağarası	Gazipaşa / Beyrebucak Mah.	25.000
Altınbeşik Mağarası	Antalya / İbradı	8.000
Zeytintaşı Mağarası	Serik / Akbaş Mahallesi	7.500
Yeşilkaraman (Karataş) Mağarası	Aksu / Yeşilkaraman Mah.	600
Karain Mağarası	Döşemealtı / Yağca Mah.	2.000

DİM MAĞARASI

Dim Mağarası; Antalya ili, Alanya ilçesinde, Dim Çayı vadisinin doğu yamacı yakınında olup Antalya'ya 145 km, Alanya şehir merkezine 11 km uzaklıktadır. Cebel Reis Dağı'nın batı yamacında, deniz seviyesinden 232 m yüksekliktedir. Mağara, 1986 yılında MTA'nın (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü) katkılarıyla ortaya çıkartılmış ve gerekli düzenlemeler yapılarak Eylül 1998'de ziyarete açılmıştır.

Dim Mağarası İşletmesi, 24 Ekim 2002 tarihinde Uluslararası Turizme Açık Mağaralar Birliği'nin "International Show Caves Association" (ISCA) üyeliğine kabul edilmiştir. Dim Mağarası, Türkiye'de özel teşebbüs tarafından turizme açılıp ISCA kuralları-na göre, çağdaş yöntemlerle işletilen ilk ve tek mağaradır.

Fotoğraflar: Göktuğ Özgül

Tarih öncesi ve tarihi devirlerde, insanlar tarafından barınak olarak kullanılmasından dolayı çevre halkı tarafından "Gavurini Mağarası" olarak adlandırılmıştır.

Toplam 410 m olan Dim Mağarası'nın turizme açık bölümünün uzunluğu 360 m, genişliği ve yüksekliği ise 10-15 m'dir. Mağara; Pamukkale Salonu, Org Salonu, Avizeli Salon ve Göl Salonu olmak üzere 4 ana salon ve geçitten oluşmaktadır. Tüm salonlar; çeşitli sarkıt, dikit, sütun, perde, makarna ve duvar oluşumları gibi damlataşlar ile doludur ve damlataş oluşumları günümüzde de yer yer devam etmektedir.

Genellikle damlataş mağaraları olarak da adlandırılan mağaralarda, mağara tavanından aşağıya doğru sarkan şekillere "sarkıt", mağara tabanından yukarıya doğru büyüyen şekillere de "dikit" denilmektedir ve dikitler, sarkıtların karşıtıdır. Bazen yukarıdan sarkan sarkıtlarla aşağıdan yukarıya doğru büyüyen dikitler birleşerek mağara "sütunlarını" oluşturmaktadır. Mağaraların üst kenarlarından veya kenara yakın tavandan sızan ya da damlayan suların duvarda oluşturdukları perde şekilli akma damlataşlara da "perde" (duvar damlataşı) denilmektedir.

Mağaranın sonunda, girişinden 17 m daha derinde, 200 m2 su yüzeyi olan bir göl vardır. Mağaranın yıl içinde sıcaklığı sabit olup 18° Cdir.

Fotoğraf: Göktuğ Özgül

Fotoğraf: Sefa Seyitoğlu

ALTINBEŞİK MAĞARASI

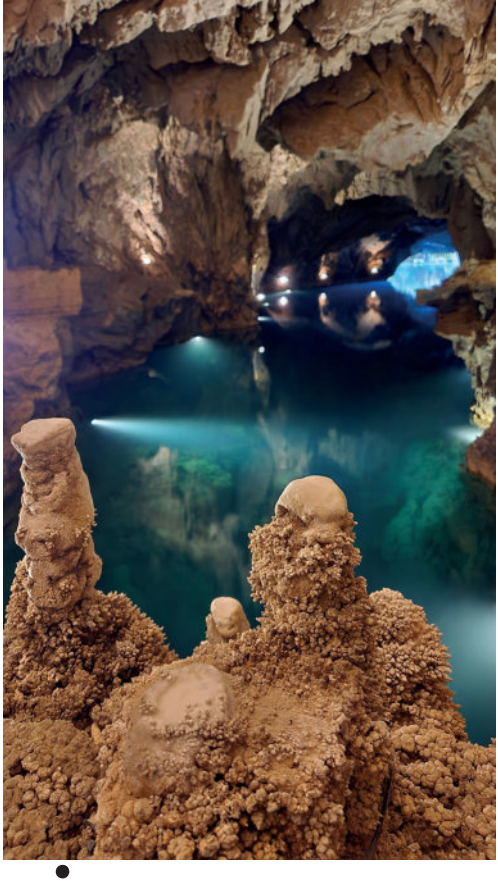

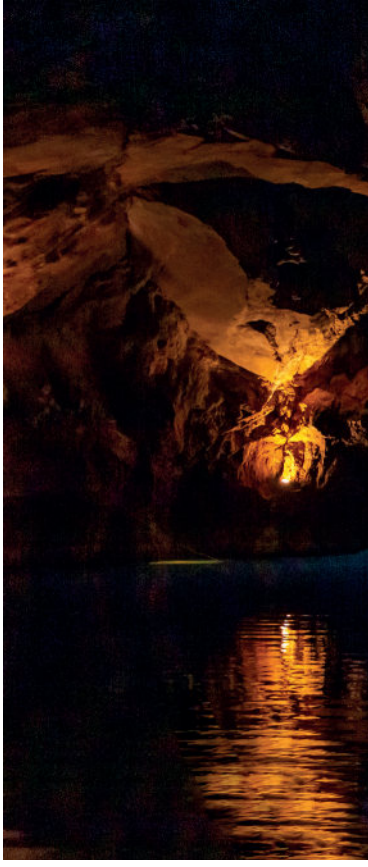

İbradı ilçesi, Ürünlü köyünün yaklaşık 5 km güneydoğusundaki Altınbeşik Mağarası Milli Parkı içerisinde yer alan mağara, ülkemizin en güzel mağaralarındandır. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü bünyesinde olup İbradı Belediyesi tarafından işletilmektedir.

1966 yılında Oymapınar Barajı'yla ilgili yapılan araştırmalar sırasında bulunmuş ve adını Altınbeşik tepesinden almıştır. Dünyanın 3. büyük, Türkiye'nin en büyük yer altı gölüne sahip olan mağaranın araştırılabilen kısmı, kollarıyla birlikte 2200 metredir. Mağara, derinliği yer yer 15 metreye kadar ulaşan 125 m uzunluğunda bir gölle başlamaktadır.

Gölün ortasında, doğal bir kaya bloğundan oluşmuş bir köprü ve gölün sonunda, tüm salonu kaplayan, 44 m yükseklikte, dikeye yakın traverten bulunmaktadır. Mağara, kış ve ilkbahar aylarında tamamen suyla dolduğu için, ancak yaz ve sonbahar aylarında ziyarete uygundur.

Fotoğraf: Sefa Seyitoğlu

DAMLATAŞ MAĞARASI

Alanya şehir merkezine 3 km uzaklıkta, deniz kıyısında bulunan bir mağaradır. 1948 yılında, liman inşaatında kullanılacak taş ocağının açılması sırasında tesadüfen bulunmuştur.

Büyüleyici sarkıt ve dikitlerle süslü mağara, Türkiye'nin turizme açılan ilk mağarasıdır. Bu sarkıt ve dikitlerin MÖ 10.000-15.000 yılları arasında meydana geldiği düşünülmektedir. "Damlataş" adı, sarkıtlardan damlayan su damlaları nedeniyle verilmiştir.

Mağarada sıcaklık 22 °C, nem % 95, sabit basınç 760 mm'dir. Mağara havasında % 71 azot, % 20,5 oksijen, % 0,025 karbondioksit bulunmaktadır. Yüksek nem ve normalden 8-10 kat daha fazla karbondioksit içeren havasıyla astım hastalığına iyi geldiği tespit edildiği için astım hastaları tarafından özellikle ziyaret edilen, popüler bir yer haline gelmiştir.

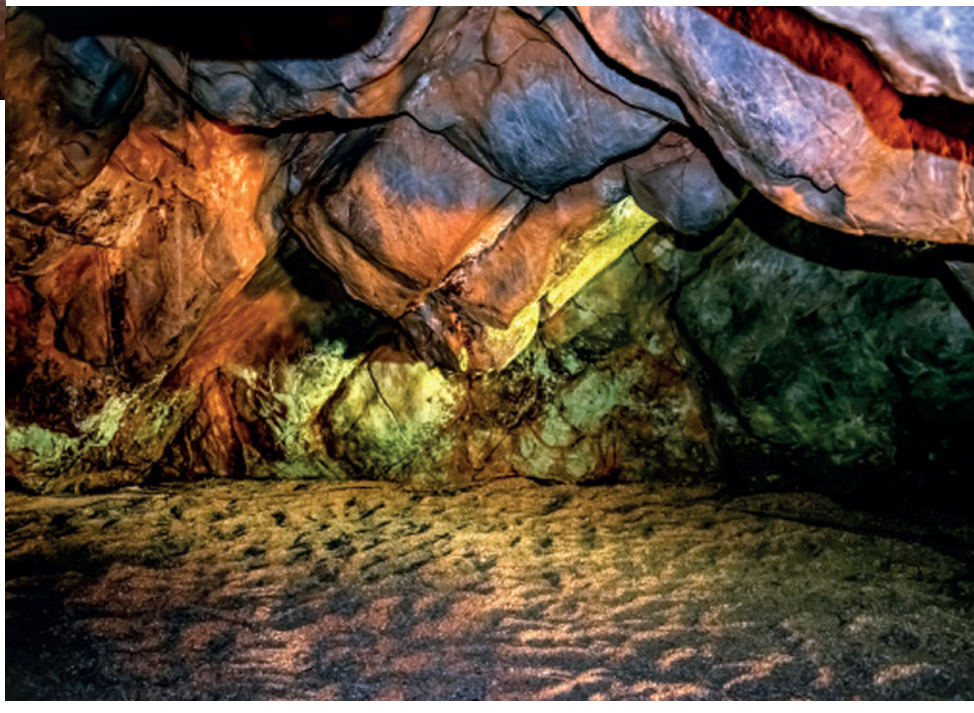

Fotoğraf: Göktuğ Özgül

KARAİN MAĞARASI

Fotoğraf: Göktuğ Özgül

Döşemealtı'nda, eski Antalya-Burdur kara yoluna 5-6 km uzaklıktaki Yağca köyü sınırları içinde bulunur. Antalya'ya 27 km uzaklıktadır. 522 basamak merdiven çıkılarak ulaşılan mağarada kazılar, 1946 yılından beri devam etmektedir.

Anadolu ve Yakın Doğu' da paleolitik tarih açısından önemli bir merkez olan Karain Mağarası'nda, Anadolu'da bilinen en eski insan kalıntıları bulunmuştur. Mağara prehistorik, protohistorik ve klasik antik dönemlerde insanlar tarafından sürekli kullanılmıştır. Bu dönemler Taş Devri' nin üç dönemi olan Paleolitik (Eski Taş), Mezolitik (Orta Taş) ve Neolitik (Yeni Taş); Kalkolitik Dönem (Bakır Devri); Bronz Devri ve Klasik Çağ'ı kapsamaktadır.

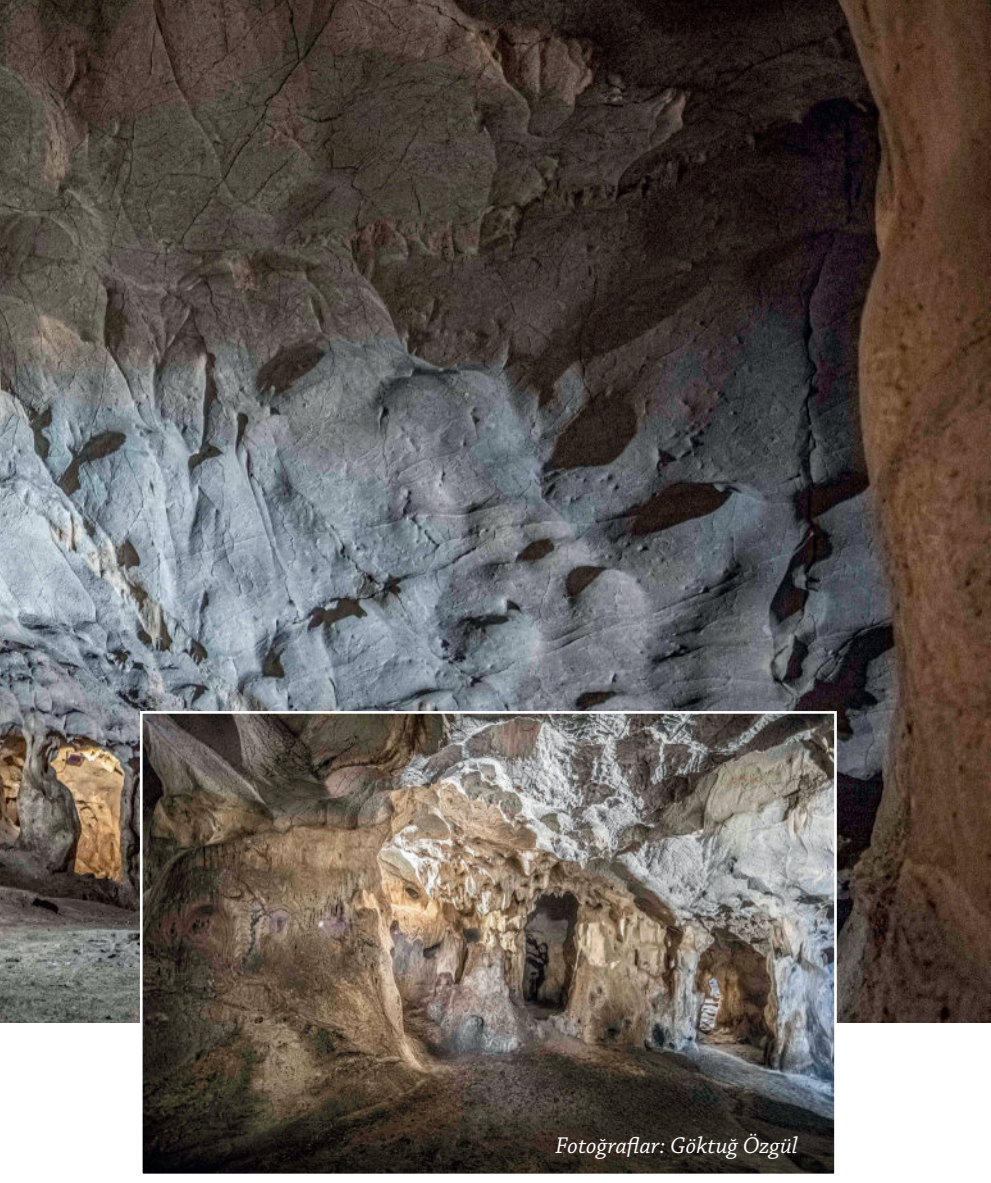

Fotoğraflar: Göktuğ Özgül

Mağaradaki kazılarda Neandertal insan ve vahşi hayvan iskeletlerine rastlanmıştır. Kazılar sonucunda, bölgenin 500.000 yıl kadar önce yerleşim merkezi olarak kullanıldığı ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca mağara, ülkemiz sınırları içerisinde, insan yaşadığı tespit edilen en büyük mağaradır. 1997 yılında 1. derece arkeolojik doğal sit alanı ilan edilmiştir.

Kazılardan elde edilen arkeolojik buluntular, Antalya Müzesi'nde ve mağaranın hemen yakınındaki Karain Müzesi'nde sergilenmektedir.

ZEYTİNTAŞI MAĞARASI

Fotoğraf: Göktuğ Özgül

Fotoğraf: Göktuğ Özgül

Serik ilçesinin 15 km kuzeyindeki Akbaş köyünün Gökçeler Mahallesi'nin güneydoğusunda, Zeytinlitaş tepenin güney yamacında yer alan Zeytintaşı Mağarası; Antalya'ya 54 km, Serik'e 16 km uzaklıktadır.

1997 yılında, taş ocağı çalışmaları sırasında bulunmuştur. Mağara içi ortalama sıcaklığı 23 °C, bağıl nemi % 70'dir.

Mağaranın derinliği 14 m'dir ve çift katlıdır. Yan dehlizlerle birlikte, üst katın uzunluğu 136 m, alt katın uzunluğu da 97 m'dir. Üst katı 2002'de turizme açılmıştır. Mağaranın alt katı, 0,5–7 m yükseklik ve 0,5–8 m genişliktedir. Üst kattan 12 m daha alçak olan bu kat, tahribattan korunması amacıyla ziyarete kapalıdır.

Mağara içi; oluşumu devam eden sarkıt, dikit ve sütunlar ve her türden damlataş ile kaplıdır.

Fotoğraf: Ebru Açıkalın

Mağaranın en karakteristik özelliği, oluşumları halen devam etmekte olan, eni 3 cm'yi boyu 70 cm'yi bulan çok sayıdaki makarna sarkıtlarıdır. Makarna sarkıtlarının bulunduğu salona Spagetti salonu adı verilmiştir.

Fotoğraf: Göktuğ Özgül

KARATAŞ (YEŞİLKARAMAN) MAĞARASI

Aksu ilçesinin Yeşilkaraman Mahallesi'nde yer alan Karataş Mağarası, Antalya'ya 23 km uzaklıktadır.

213 m uzunluğunda olan Karataş Mağarası, içerisinde şifalı çamur, çeşitli sarkıt ve dikit oluşumları, gölet ve galeri bulundurur. 2011 yılında özel bir aile şirketi tarafından ziyarete açılmıştır.

MÖ 333'te Büyük İskender dönemindeki Sagalassos çıkarmasında, yaralı askerlerin şifalı çamurla tedavi edilmesi ve silahların muhafazası için bu mağaranın kullanıldığı düşünülmektedir.

Fotoğraflar: Göktuğ Özgül

Fotoğraf: Göktuğ Özgül

YALAN DÜNYA MAĞARASI

Gazipaşa ilçesi, Beyrebucak Mahallesi'nde olup, ilçe merkezine 7 km uzaklıktadır. 5 milyon yaşındaki mağaranın içinde çok sayıda sarkıt, dikit ve sütunlar vardır.

Mağaranın uzunluğu 4 km olmasına rağmen 450 metresi ziyarete açık durumdadır. Mağarada yaz-kış, sıcaklık 28 derecedir ve astım hastalığına iyi geldiği düşünülmektedir.

Fotoğraflar: Göktuğ Özgül

CÜCELER MAĞARASI

Alanya ilçesi, Demirtaş beldesi içerisinde bulunan Sapadere Kanyonu yolu üzerinde, Tırılar köyünde bulunmaktadır. Alanya merkeze 18 km, Demirtaş'a 13 km uzaklıktadır. Mağaraya, ağaçların arasından uzanan 170 m'lik yürüyüş parkurunu tamamlayarak ulaşılmaktadır. 155 m uzunluğundaki mağara, 6 galeriden oluşmaktadır. Mağara, 2012'de ziyarete açılmıştır. Sarkıt, dikit ve sütunlarının rengârenk olmasının yarattığı renk cümbüşü, mağaranın en belirgin özelliğidir. Sarkıt ve dikitlerin yanında, suyun geçtiği yerlerde çok sayıda traverten de vardır.

ANTALYA'NIN TURİZME AÇIK OLMAYAN MAĞARALARI

Antalya'da turizme açık mağaraların yanı sıra, tespit edilip ön araştırması yapılmış pek çok mağaradan bazıları: Kocain Mağarası, Beldibi Mağarası, Sırtlanini Mağarası, Geyikbayırı Mağarası, Konakaltı Mağarası, Küçükdipsiz Mağarası, Yerköprü Mağarası, Gürleyik Mağarası, Derya Mağarası, Karataş Semahöyük Mağarası, Çimeniçi Mağarası, Mahrumçalı Ma- ğarası, Peynirdeliği Mağarası, Tilkiler Mağarası, Mavi Mağara, Düdensuyu Mağarası, Aslanlı (Yaren) Mağarası, Hasbahçe Mağarası, Kadıini Mağarası, Korsanlar Mağarası, Âşıklar Mağarası, Kekova Adası Deniz Mağarası, Asırlı Adası Deniz Mağarası, Güvercinlik Deniz Mağarası, Güvercinini Deniz Mağarası, İncirli Deniz Mağarası, Hıdrellez Mağarası ve İnbaş Mağarası... Bu mağaralar, halkın gezebilmesi için ziyarete açılmamış, ışıklandırılması yapılmamıştır fakat özel ilgi gruplarına hitap eden, bir rehber eşliğinde ve gerekli ekipman desteği ile girilebilecek mağaralardır.

KOCAİN MAĞARASI

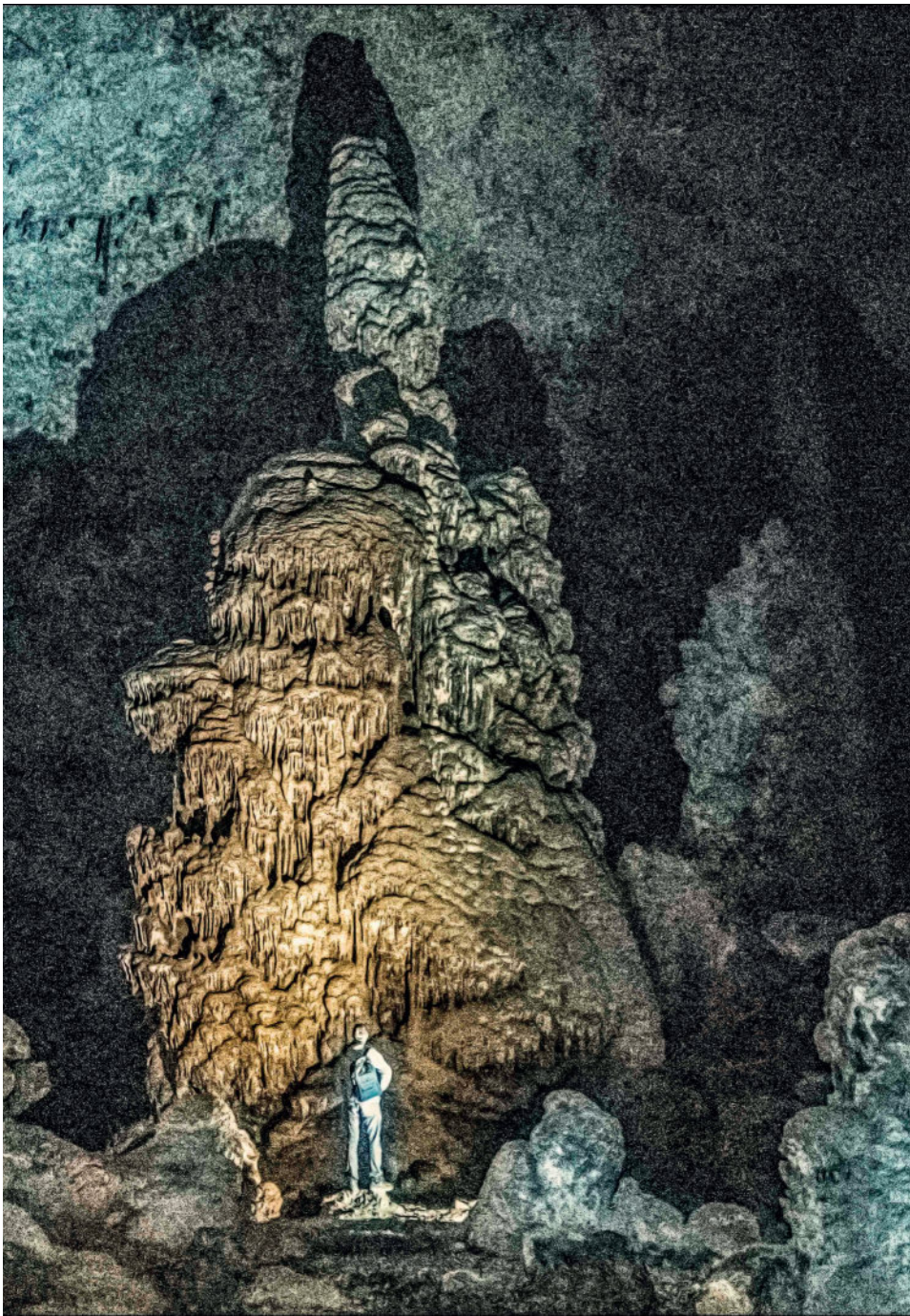

Döşemealtı ilçesi Ahırtaş Mahallesi'nin kuzeybatısındaki İndağı'nda yer alır. 1919 yılında keşfedilmiş, 1990 yılında 1. derece arkeolojik doğal sit alanı ilan edilmiştir. Milli Park Kanunu'na göre, 2013 yılında ülkemizin 111. Tabiat Anıtı statüsüne sahip olmuştur.

Kocain Mağarası'nın 687 m uzunluğunda ve toplam 36 dönümlük bir alana sahip olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'nin mağara giriş ağzı (35x70 m ebatlarında) en geniş olan mağarasıdır. Sahip olduğu tek parça halindeki galerisi açısından da dünyada 29., Türkiye'de ise 1. sırada yer alır. Mağara içerisinde Roma döneminden kalma bir sarnıç, yükseklikleri 50-60 metreleri bulan sütunlar, çapı 8 m yüksekliği 45 metreleri bulan dikitler bulunmaktadır.

#BizBirlikteGüçlüyüz

ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Muhittin BÖCEK

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı

ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İLETİŞİM MERKEZİ 444 94 20

antalya.bel.tr